

14. A hatósági üzemek ügye. Előadó: dr. Cserzy Mihály kamarai s. titkár, Szeged.

15. Indítványok.

A kongresszusra érkező vendégeket a helybeli husiparosokból alakított 100 tagú rendezőbizottság fogadja az állomásokon disz-zászlóval és a Szeged város tanácsa által rendelkezésre bocsátott városi hintókon és magánfogatokon körülviszi a városban. Vasárnap este 9 órakor a Tisza-szálló nagytermében binkelt lesz, amelyre a vidékről érkező vendégeken kívül, akik között a miniszteriuok képviselői, érdek-

Városrendezés, pincelakás, tuberkulózis.

A régi görögök között egy szállóige volt elterjedve, mely így hangzott: „Ha győzelem híre érkezik, remegnek Görögországban az ökrök.” T. i. győzelem híre alkalmával „hekatombé” rendeztek, ami abból állott, hogy 100 ökröt áldoztak az istenek tiszteletére.

Minálunk, ha egy ucca rendezésének híre terjed el, remegnek a háziurak és a lakók.

A háziurak remegnek, mert házaik értéke a feltöltés következtében csökken — dacára annak, hogy lényegesen új terheket kell elviselniük, a lakók remegnek, mert földszinti lakásaik pincelakásokká válnak.

Ezen aggodalmaknak igen szemléltető képét nyújtotta Frankl Antal törv. hat. biz. tag a f. hó 6-án megtartott közgyűlésen, midőn kérte a város tanácsát, hogy a Szentgyörgy ucca járdáit ne emelje a tulajdoson felemelt kocsiút kövezete után, hanem elégedjék meg egy mérsékelt emeléssel.

Szegeden egy állatenségnak áldozza fel az igen tisztelt magistratus a polgárságnak vagyonát és ezreknek egészségét és életét.

Ezen állatenség az eszményi nivó!

A rekonstrukció szakemberei soha meg nem bocsátható és következményeiben végzetes hibát követtek el, midőn a város területét nem emelték már az első rendezés alkalmával arra a nivóra, melyet szükségesnek tartottak, hanem ezt, mint vészes örökséget, az utódokra hártották.

Ezen koloch, az „eszményi nivó” előtt meg-gondolás nélkül hajt fejét a tanács s ez minden évben könyörtelenül szedi emberáldozatait.

A feltöltések következménye, hogy

sehol a világon annyi nedves, dohos, gyilkos pincelakás nincs, mint Szegeden

s meggyőződése, hogy nincs a világon hatóság, mely ezen viszonyokat egy pillanatig is megtűrné. Csak úgy tudom ezt megmagyarázni, hogy a tanács egyetlen tagja sem látta még ezeket a lakásokat és a sajton kívül még senki sem hívta fel a hatóság figyelmét elég nyomatékosan ezen lehetetlen állapotokra.

Ha a város tanácsának akadna egy tagja, aki hajlandó volna állításaim igazságáról meggyőződni, nagyon szívesen kalauzolóan néhány helyre — nem kellene nagyon messzire menni, csak a város legrendezettebb részébe, talán inkább agyonrendezett részébe, a nagy- és kiskörut közé. Olyan lakásoknak nevezett odukat fogok mutatni, hogy minden kultúrembernek hidegveríték üt ki a homlokán, ha azokba belép. Dacára e szörnyűség és türhetetlen viszonyoknak, nem tudok egyetlen esetet sem, midőn a hatóság a lakás életveszélyesen egészségtelen volta miatt kilakoltatást eszközölt volna.

Dr. Wolf Ferenc, tisztí főorvos urat, kit személyileg én igen nagyra becsülök s nagy tudása előtt meghajlok, erre nem merem megkérni, mert ha ő a nedves, dohos, sokszor nappal is mester-séges világításra szoruló vár-rom helyiségeiben jól érzi magát — saját állítása a legutóbbi köz-gyűlésen — akkor a nedvesség és dohosság kér-désében nem egészen mérvadó.

En például sokkal szívesebben tartózkodom egy tágas, szellős, száraz, napsugaras helyiségben, mint a várrom kazamatájában. De gustibus...

Van azonban a szegedi egyetemnek egy európai hírű és elismert tudomány szakembere, dr. Rigler Gusztáv, a közegészségügy nagyszerű egyetemi professzora, akinek szakvéleményét a legnagyobb bizalommal elfogadnám.

Aktualitást ezen cikkemnek az ad, hogy a város további rendezése belátható időn belül remélhető s nagyon félek, hogy a tek. tanács ugyanazon nyomon haladva, ismét legelső teendőjének az uccák feltöltését fogja tartani, ami horribilis költ-séggel fog járni és újabb 100 és 100 pincelakás megteremtését fogja eredményezni.

A rekonstrukció szakembereit az 1879 ikl árviz borzalmasságának még friss benyomása vezette, midőn a város szintjét olyan magasra tervezték, hogy Szeged egy újabb árviz katasztrófájától biz-tosan mentes maradjon. De ezen szándékosan tévedtek nemcsak azért, meri a Tisza áradása már többször is meghaladja a végzetes magasságot, de azért is, mert az árviz elleni védelmet sokkal cél-szerűbben és eredményesebben lehetett a Tisza és Maros szabályozásával s a töltések megfelelő kiépítésével elérni.

De ha már feltöltéssel akarták a várost mente-

síteni, ezt egyszerre és az egész városra kiterjedően kellett volna végrehajtani.

Igy történt azután, hogy az utólagos pótfeltöl-téssel a földszinti lakásokból pincelakások váltak s a lakók, minthogy lakásokhoz nem juthattak — egészségük s a közegészség mérhetetlen kárára, egészségtelen, nedves pincelakásokban meg-maradtak.

A város rendezését az eddigi elvek szerint folytatni nem szabad.

Mindenekelőtt el kell dönteni elsőrendű szak-emberek bevonásával, hogy a város végleges csat-orna-rendszerének kiépítéséhez feltétlenül szük-séges-e a további feltöltés?

Ha a feltöltés nem szükséges, a város rendezésének kérdése lényegesen egyszerűbbé válik s minthogy igen nagy kiadás takarítható meg, rövi-debb idő alatt hajtható végre.

Ha a csatornázás feltöltés nélkül meg nem old-ható, akkor a hatóságnak mindenekelőtt megfelelő lakásokról kell gondoskodnia, hogy a pincelakók rőlyön kitelepihetőek legyenek.

A város további rendezésére addig gondolni sem szabad, amíg a jelenlegi szerencsétlen pincelakók megfelelő lakásokban elhelyezve nincsenek.

Ez pénzbe kerül, sok pénzbe, de erre kell és lehet fedezetet találni.

A fogadalmi templom befejezésére, az egyetem építésére, a tanyai vasutra meg voltak szereshetők a száz milliárdok. Ezek gyönyörű diszek, melyek együttvéve aranyos palástot alkotnak, de ez csak ébreszt a nézőben áhítatot, ha nem takar nyomort és szenvedést.

120—150 egy és két szoba, konyha, kamrás lakásra van szükség. A városnak elég megfelelő és alkalmas telke van. Négy vagy öt épület elegendő volna. A lakásokért fizetett bérösszeg bőven fedezi a kamatokat, sőt a felveendő kölcsön amortizálá-sára is elegendő.

Csonka-Magyarországban 200.000 tüdővész-es van, akik közül 75.000 teljesen munkaképtelen.

Elviselhetetlen teher. A világ legszomorubb statisztikája. Ezen segíteni — ez az igazi nemzetmentés. Tudjuk, hogy a tuberkulózis elsősorban lakás-betegség, a nedves, sötét lakások létszeke a tüdő-vész-baktériumoknak, itt szedik első áldozataikat, de innen terjednek át a társadalom jobban szituált rétegeire is.

Az első lépés a tüdővész elleni küzdelemben a kiméletlen, engesztelhetetlen harc a nedves, dohos — pincelakások ellen.

En, ki hivatásomnál fogva naponként megfor-dulok e nyomortanyákon, nem tudom szó nélkül hallgatni tovább a panaszok áradatát.

Polgármester ur! Önt e városban mindenki sze-reti és tiszteli, itt az történik, amit ön akar és csak az történik, amit ön akar. Ezen nagy hata-lommal nagy felelősség is jár. Nem hallja ön a pincéből feltörni a kiáltást: horrituri te salutant?

Ön, Polgármester ur, sokat dolgozik és tett a város fejlesztése érdekében. Ön méltán foglal helyet a város „építői” között. De ha azt akarja, hogy ezren és ezren áldva emlegessék a nevét, szüntesse meg a pincelakásokat.

Dr. Krausz József.

Szülőkarót

tűzfát

talpfát

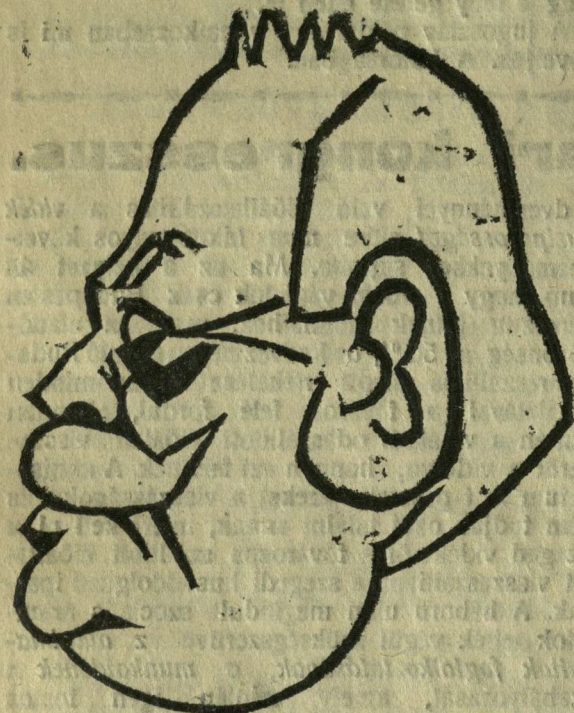
vagy bármilyen más faanyagot az ország bármely részébe azon-nal szállítanak vagóntelepekben, előnyös ában Löwy Sándor és József fatermelők és fakeskedők Budapest, V. ker., Bálvány u. 9. Telefon: T. 21—69. és L. 983—17. Bl. 17

Férfiöltöny	650
Felöltő	650
Fiuöltöny	550
Gyermekeöltöny	220
Esőköppen	300
Esőköppen, prima	350

Földes Zoltán ruhá-
áruházában

Kállay Albert (Hid) ucca 6.

481

Kiss Géza.

képviselőket kiküldöttéi is ott vannak, Szeged város hatóságai és nobilitásai is hivatalosak.

A kongresszus tulajdonképpen pünkösdi hét-főjén délelőtti 9 órakor kezdődik a szegedi kereskedelmi és iparkamara dísztermében és a déli megszakítással, amikor a kongresszus résztvevőiről a kultúrpióta előtt fényképfelvételt is készítenek, egész napon át tart. A kongresszus után a városi színházban dísz-előadás lesz.

Akar Ön ideálisan szép, egészséges és formás lenni!?

A művelt világ egyik legelső uttörő és a testformálás terén ma is vezető intézete a

dr. Reich-féle Zander-intézet,

IV., Semmelweis ucca 2. — Telefon J. 4-12.

Egy nap alatt is csodálatos eredmények. Ugyanitt Diathermia, Quarz, vízkezelések, szénsavas fürdők, Ischiás, Rheuma gyógyítása, testgyenyésítés, ludtalg-
gyógyítás. Levelekre válaszolunk. Prospektus.

A LEGJOBB

Dijmentes rádió hangverseny

Vámossy István „Magyar Ház” vendéglőjében és sör csarnokában

Vár ucca, főposta mellett.

518

Kitűnő ételek jutányos árakban.

Elsőrangú italok.

Figyelmes kiszolgálás.

Csapon a Kőbányai Polgári Serfőzde világhírű Szent István sörkülönlegessége.